

اجبار برگزاری نمادهای سهام عدالت

نمادهای استانی سهام عدالت باید تا آخر تیر مجمع خود را برگزار کنند، اگر نکنند در بازار توافقی بازگشایی خواهند شد. به گزارش باشگاه خبرنگاران جوان، حجت‌الله صیدی رئیس سازمان بورس گفت: مجامع شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی باید تا انتهای تیرماه برگزار شود تا صورت‌های مالی آنها شفاف باشد و ما نمادها را بازگشایی کنیم؛ اکنون ۱۶ مجمع نماد استانی از ۲۸ استان برگزار شده است، اما اگر مجامع برگزار نشد نمادها را به بازار توافقی می‌بریم. او افزود: طبیعت بازار است که هر روز ورودی و خروجی نقدینگی داشته باشیم اگر اعتماد مردم ایران به بازار سرمایه ۱۰۰ درصد هم باشد دلیلی نمی‌شود دامنه نوسان را بیشتر یا کمتر کرد، دامنه نوسان از اواخر دهه ۷۰ برای کنترل ریسک بازار شکل گرفت؛ در بازار سرمایه هر تصمیمی گرفته شود قابل نقد است؛ مهم این است که مزایای آن بیشتر از معایب آن باشد.

تسهیل مسیر صادرات

وزیر صنعت، معدن و تجارت از تلاش برای تسهیل صادرات، حمایت از بنگاه‌های کوچک تولیدی و رفع مشکلات انرژی خبر داد. به گزارش ایرنا، محمد اتابک به مشکل ناترازی انرژی اشاره و عنوان کرد: با تلاش مشترک و همکاری همه‌جانبه، بخشی از این مشکل در حال حل است اما باید همچنان برای رفع آن گام‌های بیشتری برداشته شود. او بایان اینکه برق امروزه اقتصاد ما را به هم زده و شرایط را برای تولیدکنندگان بسیار سخت کرده است، افزود: پیش از این نیز با چنین مشکلاتی مواجه بودیم، اما هم‌اکنون نیاز است که با همکاری و هماهنگی میان وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های مختلف، ناترازی انرژی برق برطرف شود. سال گذشته ۱۸ هزار مگاوات کسری برق داشتیم و امسال این میزان به ۲۵ هزار مگاوات رسیده است که تهدیدی جدی برای تولید و رونق صنعت به شمار می‌رود. وزیر صمت در ادامه به موضوع حقوق دولتی و کمک‌های دولت به صنایع مختلف اشاره کرد و افزود: برای بنگاه‌های کوچک و متوسط، تسهیلات ویژه‌ای در نظر گرفته‌ایم و مصوبه‌ای برای حمایت از این بنگاه‌ها گرفته شده است.

تغییر محل مصرف مالیات ارزش افزوده مناطق

رئیس سازمان مالیاتی پیشنهاد کرد، درآمدهای حاصل از مالیات بر ارزش افزوده در مناطق آزاد، صرفاً برای عمران و آبادانی همان مناطق هزینه شود. به گزارش تسنیم، هادی سبحانین عنوان کرد: معافیت مالیات مستقیم برای تولید و سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد همچنان برقرار است، اما معافیت مالیات بر ارزش افزوده بامبانی نظری این مالیات سازگاری ندارد، زیرا مالیات بر ارزش افزوده مربوط به مصرف است، نه تولید. او افزود: پیشنهاد ما این است که درآمدهای حاصل از مالیات بر ارزش افزوده در مناطق آزاد، صرفاً برای عمران و آبادانی همان مناطق هزینه شود. این طرح با هماهنگی دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد و مدیران مربوطه مطرح شده است. سبحانین گفت: هدف ما حمایت از تولید و سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد و همچنین ایجاد درآمد پایدار برای این مناطق، بدون نیاز به فروش دارایی‌ها است. این پیشنهاد می‌تواند به حل چالش درآمد پایدار مناطق آزاد کمک کند.

رنسانس برق هسته‌ای

برآورد تولید نیروگاه‌های اتمی جهان که تا سال ۲۰۵۰ سه برابر می‌شود

به عنوان پیمانکار اصلی در حال ساخت نیروگاه‌های هسته‌ای در خارج از کشور است که از جمله آنها دو واحد در بریتانیا در حال ساخت است. ۹۳ درصد از کل پروژه‌های ساخت‌وساز مربوط به راکتورهای هسته‌ای در حال انجام یا در کشورهای دارای سلاح هسته‌ای است یا توسط شرکت‌های تحت کنترل این کشورها در کشورهای دیگر انجام می‌شود.

❖ برق هسته‌ای فعلاً عقب مانده است

در بسیاری از کشورها برق تجدیدپذیر بادی و خورشیدی از برق هسته‌ای پیش افتاده است. اما افزایش نیاز مراکز داده این کشورها را به فکر افزایش تعداد نیروگاه‌های هسته‌ای انداخته است.

بلژیک. در این کشور در سال ۲۰۲۳ تولید انرژی هسته‌ای ۲۵ درصد کاهش یافت. سه واحد از پنج واحد باقی مانده قرار است در سال ۲۰۲۵ تعطیل شوند، در حالی که بهره‌برداری از دو واحد اخیر تا سال ۲۰۳۷ تمدید می‌شود، منوط به اینکه به‌تایید کمیسیون اروپا برسد.

ژاپن. دو راکتور در نیمه دوم سال ۲۰۲۳ مجدداً راه‌اندازی شدند و تعداد راکتورها مجموعاً به ۱۲ واحد عملیاتی رسید، در حالی که ۲۱ راکتور همچنان در خاموشی بلندمدت هستند. تولید انرژی هسته‌ای ژاپن ۴۹ درصد افزایش یافته است اما سهم انرژی هسته‌ای در کل برق تولیدی این کشور دوباره کاهش یافته و از ۶/۱ درصد به ۵/۶ درصد رسید.

کره جنوبی. این کشور پنجمین برنامه بزرگ انرژی هسته‌ای را در جهان اداره می‌کند. بدهی خالص شرکت دولتی KEPCO، سازنده راکتورهای هسته‌ای به رقم بی‌نظیر ۱۴۷ میلیارد دلار رسید. درباره حضور این کشور در صنعت انرژی هسته‌ای دنیا بیشتر توضیح خواهیم داد.

ترکیه. راه‌اندازی واحد یک نیروگاه هسته‌ای آکویوتاسال ۲۰۲۵ به تعویق افتاد. اما البکر ارسلان، بایر اکثر، وزیر انرژی ترکیه می‌گوید که روسیه، کره جنوبی و چین برای مشارکت در ساخت دومین و سومین نیروگاه هسته‌ای این کشور ابراز علاقه کرده‌اند.

بریتانیا. راه‌اندازی واحد یک نیروگاه هسته‌ای هینکلی پوینت سی برای سال‌های ۲۰۲۹-۲۰۳۱ برنامه‌ریزی شده و هزینه این دو واحد ۵/۲ تا ۵/۲ میلیارد دلار آمریکا تخمین زده می‌شود.

ایالات متحده. پس از ۱۱ سال ساخت‌وساز، نیروگاه ووگتسل-۴ در مارس ۲۰۲۴ به شبکه برق متصل شد و هزینه‌های کلی برای ووگتسل-۲ و ۴ حدود ۲۶ میلیارد دلار آمریکا تخمین زده شده است. فعلاً هیچ راکتوری در ایالات متحده در دست ساخت نیست. با این حال مقامات دولت دونالد ترامپ در حال تدوین دستورات اجرایی برای تسریع در تصویب و ساخت نیروگاه‌های هسته‌ای در سراسر ایالات متحده هستند. در سال ۲۰۲۳، کل سرمایه‌گذاری در ظرفیت برق تجدیدپذیر غیرآبی به رکورد ۶۲۳ میلیارد دلار رسید، یعنی ۲۷ برابر تصمیمات سرمایه‌گذاری جهانی گزارش شده برای ساخت نیروگاه‌های هسته‌ای. ظرفیت‌های انرژی خورشیدی و بادی به ترتیب ۷۳ درصد و ۵۱ درصد رشد کردند و در نتیجه ۴۶۰ گیگاوات ظرفیت جدید ترکیبی در مقابل کاهش ۱ گیگاواتی ظرفیت هسته‌ای ایجاد شد. تأسیسات جهانی بادی و خورشیدی ۵۰ درصد بیشتر از نیروگاه‌های هسته‌ای برق تولید کردند. چین بیش از ۲۰۰ گیگاوات ظرفیت خورشیدی و تنها ۱ گیگاوات ظرفیت هسته‌ای اضافه کرد؛ انرژی خورشیدی

بریتانیا، فنلاند، بلژیک، امارات، جمهوری چک، سوئیس، پاکستان، اسلواکی، بلغارستان، مجارستان، برزیل، مکزیک، بلاروس، رومانی، آرژانتین، آفریقای جنوبی، ایران، اسلونیوا، هلند و آرمستان در رتبه‌های بعدی هستند.

بر اساس همین گزارش، فرانسه با تولید ۶۴/۸ درصد کل برق تولیدی از انرژی هسته‌ای بالاترین میزان تولید برق هسته‌ای را در سید انرژی خود دارد و ایران با ۱/۷ درصد، کمترین بخش سید انرژی خود را به برق هسته‌ای اختصاص داده است.

گزارش سال ۲۰۲۴ آژانس بین‌المللی انرژی اتمی می‌گوید:

❖ انتظار می‌رود کل ظرفیت تولید برق تا سال ۲۰۳۰ حدود ۱۲ درصد افزایش یابد و تا سال ۲۰۵۰ بیش از دو برابر شود.

❖ آمارهای نهادهای نظارتی از جمله آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نشان می‌دهند که از هر سه راکتور هسته‌ای موجود در دنیا دو راکتور بیش از ۳۰ سال در حال فعالیت بوده و تقریباً ۳۰ درصد راکتورها بیش از ۴۰ سال عمر دارند.

❖ در بهترین حالت فرض بر این است که طول عمر عملیاتی اکثر راکتورهای هسته‌ای که برای از رده خارج‌سازی برنامه‌ریزی شده‌اند، به گونه‌ای افزایش می‌یابد که تنها حدود ۸۴ گیگاوات از ظرفیت تولید برق هسته‌ای سال ۲۰۲۳ تا سال ۲۰۵۰ از رده خارج شود. انتظار می‌رود این امر تا سال ۲۰۵۰ منجر به افزایش ظرفیت خالص به میزان ۵۵۷ گیگاوات شود.

❖ در بدترین حالت از رده خارج‌سازی‌های بیشتری اتفاق خواهد افتاد؛ به طوری که ۱۶۶ گیگاوات از ظرفیت تولید برق هسته‌ای سال ۲۰۲۳ تا سال ۲۰۵۰ از رده خارج می‌شود. انتظار می‌رود با این روند از رده خارج‌سازی‌هایمیزان افزایش ظرفیت خالص تا سال ۲۰۲۵ تنها ۱۲۲ گیگاوات باشد.

❖ وضعیت ساخت و ساز نیروگاه‌های هسته‌ای دنیا

بر پایه گزارش «وضعیت انرژی هسته‌ای جهان» در اواسط سال ۱۳،۰۲۲۴ کشور (سه کشور کمتر از اواسط سال ۲۰۲۳) میزبان ۵۹ پروژه ساخت راکتور بودند. اما از میان این تعداد راکتور، حداقل ۲۳ پروژه به تأخیر مواجه هستند؛ از میان پروژه‌هایی که تاکنون با تأخیر مواجه بوده‌اند، حداقل ۱۰ کشور افزایش تأخیر را گزارش کرده‌اند.

تا اواسط سال ۲۰۲۴، چین با ۲۷ واحد، بیشترین تعداد راکتورهای در حال ساخت را داشت، اما هیچ راکتوری در خارج از کشور نساخته است. روسیه با ۲۶ واحد در حال ساخت، که ۲۰ واحد آن در هفت کشور دیگر است، بر بازار بین‌المللی تسلط داشت.

ساخت ۶ راکتور در سال ۲۰۲۳ آغاز شد؛ ۵ راکتور در چین و ۱ راکتور توسط روسیه در مصر. شرکت‌های تحت کنترل دولت چین و روسیه از دسامبر ۲۰۱۹ تا اواسط ۲۰۲۴، تمام ۳۵ پروژه ساخت راکتور را در جهان تحت کنترل خود داشته‌اند. در ادامه وابستگی دنیا به فناوری هسته‌ای روسیه هم بررسی خواهد شد. کره جنوبی آرام و بی‌سروصدا وارد این باشگاه شده است.

علاوه بر روس اتم روسیه، شرکت EDF فرانسه هم در حال حاضر

اقتصاد جهان

فاطمه لطفی

مترجم و روزنامه‌نگار

رئیس سازمان انرژی اتمی در فروردین ماه امسال گفت: ایران برای دستیابی به ظرفیت ۲۰,۰۰۰ مگاوات برق هسته‌ای برنامه‌ریزی کرده است. در حالی که ساخت نیروگاه براکه امارات متحده عربی با ظرفیت اسمی ۵۶۰۰ مگاوات از سال ۲۰۰۹ شروع و در سال ۲۰۲۳ به پایان رسید و ۲۵ درصد برق مورد نیاز امارات را تأمین می‌کند، تاکنون عملکرد نیروگاه اتمی بوشهر تنها هزار مگاوات بوده است. با توجه به بحران ناترازی و کمبود برق در ایران که دیگر تنها به تابستان و فصول گرم محدود نمی‌شود، فناوری هسته‌ای می‌توانست در تأمین برق مورد نیاز بار بزرگی از روی دوش نیروگاه‌های حرارتی بردارد.

صنعت هسته‌ای جهانی در سال‌های اخیر، به دلیل نگرانی‌های اقلیمی و تقاضای بی‌امان انرژی برای فناوری‌های قرن بیست و یکم، رنسانس بزرگی را تجربه کرده است. راکتورهای هسته‌ای فعلاً بخش کوچکی از برق جهان را تأمین می‌کنند، اما پیش‌بینی هانشان می‌دهد که تولید نیروگاه‌های اتمی جهان باید تا سال ۲۰۵۰ سه برابر شود تا اهداف اقلیمی تحقق یابند.

محاسبات ابری و هوش مصنوعی به این فشار می‌افزایند: مورگان استنلی سال گذشته تخمین زد که تا سال ۲۰۲۷، هوش مصنوعی مولد می‌تواند به اندازه نیاز اسپانیا به برق در سال ۲۰۲۲ انرژی مصرف کند. هم‌زمان با صف‌آرایی شرکت‌هایی مانند آمازون، مایکروسافت و متا پلتفرم برای استفاده بیشتر از انرژی هسته‌ای، پیام واضح است: به راکتورهای بیشتری، به‌فوری‌تر، نیاز است. طبق گزارش گروه ویژه هوای پاک، در ربع قرن آینده به ۹ تریلیون دلار سرمایه‌گذاری هسته‌ای نیاز خواهد بود تا ظرفیت هسته‌ای سه برابر شود، تقریباً ۲۵۰ میلیارد دلار در سال.

❖ چند عدد و رقم درباره برق هسته‌ای

بر اساس آخرین گزارش «وضعیت انرژی هسته‌ای جهان» که ارزیابی مستقلی از تحولات هسته‌ای در جهان فراهم می‌آورد تا اول ژوئیه ۲۰۲۴، در مجموع ۴۰۸ راکتور در ۳۲ کشور در حال فعالیت بودند. این رقم یک واحد بیشتر از گزارش سال ۲۰۲۳، ۱۰ واحد کمتر از سال ۱۹۸۹ و ۳۰ واحد کمتر از اوج ۴۳۸ واحدی سال ۲۰۰۲ بود. بر اساس همین گزارش در پایان سال ۲۰۲۳، ظرفیت اسمی خالص تولید برق هسته‌ای عملیاتی ۳۶۴ گیگاوات بود. تا اواسط سال ۲۰۲۴، ظرفیت اسمی عملیاتی به ۳۶۷/۳ گیگاوات رسید که ۰/۲ گیگاوات بیشتر از رکورد قبلی پایان سال ۲۰۰۶ یعنی ۳۶۷/۱ گیگاوات است.

گزارش سال ۲۰۲۵ آژانس بین‌المللی انرژی اتمی هنوز منتشر نشده و آخرین گزارش این نهاد مربوط است به سال ۲۰۲۴ که اعداد و ارقام آن اندکی با گزارش «وضعیت انرژی هسته‌ای جهان» متفاوت است. بر اساس این گزارش:

❖ در پایان سال ۲۰۲۳، در تمام دنیا ۴۱۳ راکتور هسته‌ای عملیاتی بودند و ظرفیت عملیاتی آنها ۳۷۱ گیگاوات ساعت بود.

❖ علاوه بر این، ۵۹ راکتور با ظرفیت کل ۶۱/۱ گیگاوات ساعت در حال ساخت و ۲۵ راکتور با ظرفیت کل ۲۱/۳ گیگاوات ساعت در حالت تعلیق فعالیت بودند.

❖ پنج راکتور هسته‌ای جدید با ظرفیت کل ۵ گیگاوات ساعت به شبکه متصل شدند و پنج راکتور با ظرفیت کل ۶ گیگاوات ساعت از مدار خارج شدند. ساخت شش راکتور جدید آغاز شد و انتظار می‌رود ظرفیت کل این راکتورها ۶/۹ گیگاوات ساعت باشد.

❖ در مقایسه با سال ۲۰۲۲، کل تولید برق از تمام منابع انرژی حدود ۲/۶ درصد و تولید برق از راکتورهای هسته‌ای حدود ۲/۱ درصد افزایش یافت.

❖ انرژی هسته‌ای در سال ۲۰۲۳، ۹/۲ درصد از کل تولید برق را تشکیل داد که نسبت به سال ۲۰۲۲ بدون تغییر باقی ماند.

در زمینه تولید برق هسته‌ای، ایالات متحده با ۷۷۹/۲ تراوات ساعت در صدر قرار دارند. پس از ایالات متحده کشورهای چین با ۴۰۶/۵، فرانسه با ۳۳۳/۸ و فدراسیون روسیه با ۲۰۴، کره با ۱۷۱/۶، کانادا با ۸۳/۵، ژاپن با ۷۷/۵ و اسپانیا با ۵۴/۴ تراوات ساعت در رتبه‌های بعدی تولید برق هسته‌ای قرار گرفته‌اند. سوئد، هند،

